

1. Iš 1557 m. rugsėjo mėn. 14 d. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto sutarties su Livonijos ordino magistru

Mes, Vilhelmas Fiurstenbergas, Livonijos Teutonų ordino magistras, pranešame šiuo mūsų raštu... Jeigu kada nors šviesiausias kunigaikštis ir ponas Lenkijos karalius tuo titulu, kuriuo jis yra Lietuvos didysis kunigaikštis, arba nutartų užpulti jį (Maskvos kunigaikštį), arba jo užpultas ketintų gintis, tai mes ir Livonijos luomai įsipareigojame arba užpulti jį karu iš kito šono, arba pasiųsti jo pašventintajai didenybei raitelių arba pėstininkų pagalbinę kariuomenę. O iš kitos pusės, jeigu mes ir Livonijos luomai arba užpulsime jį karu arba ginsimės, tą patį turės daryti jo pašventintoji karališkoji didenybė, Lietuvos didžiojo kunigaikščio titulu, būtent arba užpulti Maskvos kunigaikštį, arba teikti mums savo ruožtu raitelių ir pėstininkų pagalbą. O jeigu kada nors arba jo pašventintosios didenybės Lenkijos karaliaus, Lietuvos didžiojo kunigaikščio ar jo įpėdinių, arba mūsų ir mūsų įpėdinių, taip pat Livonijos luomų, bus sudaryta su Maskvos kunigaikščiu sutartis, ji turės būti jo pašventintosios didenybės Lenkijos karaliaus, Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir jo įpėdinių pranešta žinoti ir pritarti mums ir mūsų įpėdiniams ir Livonijos luomams, o iš antros pusės mūsų ir mūsų įpėdinių, taip pat Livonijos luomų sudaryta turės būti pranešta žinoti ir pritarti jo pašventintajai didenybei Lenkijos karaliui, Lietuvos didžiajam kunigaikščiui ir jo įpėdiniams. Šia gi sutartimi ir jo pašventintoji didenybė Lenkijos karalius, Lietuvos didysis kunigaikštis ir jo įpėdiniai mums ir mūsų įpėdiniams ir Livonijos luomams, o iš savo pusės mes ir mūsų įpėdiniai, taip pat Livonijos luomai jam ir jo įpėdiniams visiems laikams būsime įsipareigoję. Tačiau, kad ši sutartis jau dabar tuoj galėtų įgyti savo galią, taip pat, kad galėtų būti įvykdyta, tam yra kliūtis, kad ir jo pašventintoji didenybė Lenkijos karalius turi 5 metų paliaubas su Maskvos kunigaikščiu ir iš kitos pusės mes ir Livonijos luomai turime sudarę 12 metų paliaubas. Kadangi per šį laiką nei jo pašventintajai didenybei Lenkijos karaliui, nei mums ir Livonijos luomams negalima veikti ko nors priešiško prieš jį, tai dera, kad tuo tarpu ši mūsų sudaryta sutartis būtų sulaikyta (suspenduota) tokiu būdu, kad ji tikrai liktų nustatyta, tvirta ir neliečiama, bet jos vykdymas būtų nukeltas tam laikui, kai baigsis aukščiau minėtos 12 metų mūsų ir Livonijos luomų sudarytos paliaubos. Per šį laiką, jeigu

jo pašventintoji didenybė Lenkijos karalius pradėtų karą prieš Maskvos kunigaikštį, nebus jokio būtino reikalo mums ir Livonijos luomams siųsti jam pagalbos. Bet jeigu jis nuspręstų pailginti su juo paliaubų laiką, jam nereikės dėl to ieškoti mūsų ir Livonijos luomų pritarimo, tačiau, jei jo pašventintoji didenybė, pailgindama paliaubas, šitą laiką turės priimti tokį, kuris su likusia jo dalimi sudarytų 12 metų laiką, kuriam mes ir Livonijos luomai esame sudarę su Maskvos kunigaikščiu paliaubas, kad tam laikui kartu pasibaigus, jo pašventintoji didenybė Lenkijos karalius, didysis Lietuvos kunigaikštis, ir jo įpėdiniai, taip pat mes ir mūsų įpėdiniai ir Livonijos luomai arba bendromis jėgomis pradėtume karą prieš Maskvos kunigaikštį, arba pagal šios sutarties aptartas sąlygas, pagal abiejų nuomonę ir naudą sudarytume su juo paliaubas. Taip pat tokiu būdu toliau visiems laikams jo pašventintajai didenybei Lenkijos karaliui, Lietuvos didžiajam kunigaikščiui ir jo įpėdiniams, taip pat ir mums ir mūsų įpėdiniams ir Livonijos luomams arba taika, arba karas prieš Maskvos kunigaikštį turės būti bendras ir jungtinis... Duota Pasvalyje karaliaus stovykloje 1557 viešpaties metais rugsėjo mėnesio 14 dieną.

Lietuvos TSR istorijos šaltiniai, t. 1, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1955, p. 227–228.